

Polska Izba Spedycji i Logistyki
Polish International Freight Forwarders Association

Ogólne Polskie Warunki Spedycyjne 2010

**Polish General Forwarding
Rules 2010**

Gdynia 2010

Polska Izba Spedycji i Logistyki zrzesza przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą, polegającą na świadczeniu międzynarodowych i krajowych usług spedycyjnych, logistycznych, przewozowych, agencji celnych oraz innych związanych z obsługą obrotu towarowego. Izba działa na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.

Jest Członkiem Narodowym International Federation of Freight Forwarders Associations "FIATA" w Szwajcarii oraz członkiem European Association for Forwarding, Transport, Logistics and Customs Services „CLECAT” w Brukseli.

Statutowe cele i zadania Izby :

- reprezentowanie interesów gospodarczych członków w zakresie prowadzonej przez nich działalności;
- ochrona praw i reprezentowanie interesów członków Izby wobec organów administracji rządowej i samorządowej, a także wobec innych organizacji;
- reprezentowanie interesów zrzeszonych w Izbie członków wobec międzynarodowych organizacji o podobnym lub zbliżonym przedmiocie działania oraz uczestniczenie w ich pracach;
- zapewnienie profesjonalnego poziomu świadczonych usług przez członków na rzecz kontrahentów poprzez prowadzenie szkoleń, kursów, konferencji, sympozjów i kongresów;
- kształtowanie i upowszechnianie zasad etyki zawodowej członków Izby i pośredniczenie w polubownym załatwianiu sporów;
- służenie bieżącym poradnictwem członkom Izby w zakresie problematyki transportu, spedycji i międzynarodowego obrotu towarowego;
- opracowywanie Ogólnych Polskich Warunków Spedycyjnych;
- inicjowanie i współdziałanie w tworzeniu aktów prawnych dotyczących problematyki transportowej, spedycyjnej i międzynarodowego obrotu towarowego a także opiniowanie projektów tychże aktów prawnych;
- wydawanie periodyków oraz publikacji specjalistycznych w zakresie przedmiotu działania Izby;
- działanie na rzecz integracji środowiska;
- ustanawianie ekspertów w zakresie przedmiotu działalności Izby;
- wydawanie opinii w zakresie istnienia i kształtowania zwyczajów związanych z transportem, spedycją i międzynarodowym obrotem towarowym.

Przy Izbie działa Sąd Polubowny tworząc możliwość szybkiego i fachowego rozstrzygnięcia zaistniałych sporów .

Opracowane i zatwierdzone przez Radę PISiL
uchwałą nr 1/01/2010 z dnia 14 stycznia 2010 r.

Ogólne Polskie Warunki Spedycyjne 2010

Definicje

§ 1

- 1.1 Użyte w poniższym tekście określenia oznaczają:
- 1.1.1. Spedytor - podmiot, który zawodowo, za wynagrodzeniem podejmuje się we własnym imieniu lecz na rachunek zleceniodawcy lub w imieniu i na rachunek zleceniodawcy wysłania lub odbioru przesyłki, zorganizowania całości lub części procesu przemieszczenia przesyłki lub innych usług związanych z obsługą przesyłki i jej przemieszczaniem.
- 1.1.2. Przewoźnik umowny - podmiot, który zawiera umowę przewozu z zamiarem powierzenia jej wykonania innemu przewoźnikowi (przewoźnikowi faktycznemu).
- 1.1.3. Zleceniodawca - osoba zawierająca umowę ze spedytorem, a także - w przypadku spedytora zastępczego - zleceniodawca osoby, która udzieliła zlecenia spedytorowi zastępczemu.
- 1.1.4. Forma pisemna - na użytek niniejszych Ogólnych Polskich Warunków Spedycyjnych jest zachowana, gdy:
- 1.1.4.1. na dokumencie obejmującym treść oświadczenia woli złożony został własnoręczny podpis składającego to oświadczenie,
- 1.1.4.2. oświadczenie woli w postaci elektronicznej opatrzone zostało bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu,
- 1.1.4.3. oświadczenie, o którym mowa w pkt 1. przesłane zostało przez składającego faxem bądź za pomocą listu elektronicznego (e-maila),
- 1.1.4.4. oświadczenie woli nie zawierające własnoręcznego podpisu zostało złożone w liście elektronicznym (e-mailu), wysłanym z adresu poczty elektronicznej składającego to oświadczenie.
- 1.2. Ilekroć w niniejszych Ogólnych Polskich Warunkach Spedycyjnych mowa jest o:
- 1.2.1. Nadawcy - rozumie się przez to także załadowcę, frachtującego i wysyłającego.
- 1.2.2. Spedytorze - rozumie się przez to także spedytora zastępczego i dalszego.
- 1.2.2.1. Spedytor zastępczy - podmiot, któremu spedytor główny powierza w ce-

lu wykonania zlecenia całość obowiązków wynikających z zawartej pomiędzy spedytorem głównym a jego zleceniodawcą umowy spedycji.

1.2.2.2. Spedytor dalszy - podmiot, którym posługuje się spedytor główny przy wykonywaniu zlecenia, powierzając mu do wykonania oznaczoną część swych obowiązków.

Przepisy ogólne

§ 2

2.1. Ogólne Polskie Warunki Spedycyjne (zwane dalej **OPWS**) mają zastosowanie w stosunkach pomiędzy spedytorem a jego zleceniodawcą, a w przypadku spedytora zastępczego także pomiędzy nim a zleceniodawcą osoby, która udzieliła spedytorowi zastępczemu zlecenia - jeśli przynajmniej jedna ze stron jest członkiem Polskiej Izby Spedycji i Logistyki.

2.2. OPWS stosuje się także w każdym przypadku zaangażowania odpowiedzialności cywilnej spedytora, w tym również z tytułu czynów niedozwolonych w zakresie, w jakim nie sprzeciwia się to przepisom bezwzględnie obowiązującym.

§ 3

3.1. Do innych czynności związanych z przewozem, które mogą być wykonywane przez spedytora, zalicza się takie czynności jak: poradnictwo transportowe, ubezpieczenie, przeładunek, składowanie, pakowanie, konfekcjonowanie, organizacja obsługi celnej, dystrybucja, logistyczne i inne temu podobne.

3.2. W odniesieniu do umowy spedycji zawartej przez spedytora, zastosowanie będą również miały ogólne warunki bądź regulaminy świadczenia usług, jeżeli ich stosowanie w danej dziedzinie działalności jest powszechnie przyjęte lub jeżeli zawarcie umowy z podwykonawcą wymagało włączenia do treści tej umowy stosowanego przez drugą stronę wzorca umownego.

§ 4

4.1. Spedytor może sam dokonać przewozu. W tym przypadku ma jednocześnie prawa i obowiązki przewoźnika.

4.2. Spedytor, zawierając umowę przewozu, jest przewoźnikiem umownym, jeśli nie korzysta z własnych środków transportu.

4.3. Spedytor, który samodzielnie wykonuje usługi, o których mowa w punkcie 3.1. powyżej, w relacjach ze zleceniodawcą odpowiada na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów prawa, znajdujących zastosowanie do danego rodzaju usługi, z zastrzeżeniem ograniczeń odpowiedzialności, o których mowa w § 22 i § 23 niniejszych OPWS.

§ 5

Postanowienia niniejszych OPWS nie mają zastosowania do spedycji pieniędzy, dzieł sztuki i szczątków ludzkich.

Oferty

§ 6

- 6.1. Złożona przez spedytora oferta obejmuje tylko te czynności, które są w niej wymienione i zachowuje ważność w określonym w niej terminie.
- 6.2. Oferta spedytora i uzgodnienia dotyczące stawek i usług (własnych lub osób trzecich) odnoszą się tylko do towarów określonych w zleceniu oraz zakładają typowe, niezakłócone warunki jego realizacji.
- 6.3. W przypadku braku wskazania terminu ich obowiązywania, każda oferta lub kwotowanie zachowuje ważność tylko w razie ich niezwłocznego potwierdzenia przez zleceniodawcę w zleceniu, które ma być realizowane niezwłocznie po jego złożeniu, chyba że strony inaczej postanowiły.
- 6.4. W przypadku zmiany któregośkolwiek elementu oferty, zaistniałej z przyczyn zewnętrznych, niezależnych od spedytora, podane lub uzgodnione ceny będą odpowiednio korygowane ze skutkiem od chwili, gdy zmiana ta wystąpiła. Korekta oferty, wynikająca ze zmiany któregośkolwiek jej elementu z przyczyn leżących po stronie spedytora, wymaga zgody zleceniodawcy.
- 6.5. W braku innych uzgodnień, oferta spedytora zawiera wszystkie koszty ponoszone przez spedytora podczas niezakłóconego przebiegu procesu spedycyjnego, za wyjątkiem wszelkiego typu kosztów przestoju, które, jeśli nie zawinione przez spedytora, zleceniodawca zobowiązany jest odrębnie zapłacić spedytorowi w wysokości nałożonej na spedytora przez osoby trzecie.

Umowa spedycji

§ 7

- 7.1. Przez umowę spedycji spedytor zobowiązuje się za wynagrodzeniem, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, do wysłania lub odbioru przesyłki albo do dokonania innych usług związanych z jej przewozem.
- 7.2. Umowę spedycji uważa się za zawartą z chwilą otrzymania przez spedytora zlecenia spedycyjnego, jeżeli jego postanowienia, wraz z poprzedzającą wpływ zlecenia i wiążącą w chwili jego złożenia ofertą spedytora, przewidują wszystkie istotne postanowienia umowy spedycji. W innym przypadku do zawarcia umowy spedycji dochodzi z chwilą ustalenia pomiędzy stronami wszystkich istotnych warunków tej umowy.
- 7.3. W przypadku braku zamiaru wykonania usługi spedytor winien bez zwłoki powiadomić o tym składającego zlecenie.

Zlecenie spedycyjne

§ 8

- 8.1. Spedytor wykonuje czynności na podstawie zlecenia.

8.2. Zlecenie dla jego ważności nie wymaga formy pisemnej, jednakże dla uniknięcia nieporozumień i nieprawidłowości w jego realizacji zaleca się, by wystawione zostało lub potwierdzone w formie pisemnej.

8.2.1. Spedytor nie jest odpowiedzialny za następstwa błędów i nieporozumień wynikłych w związku z otrzymaniem zlecenia ustnie lub telefonicznie.

8.2.2. Spedytor nie jest odpowiedzialny za skutki dodatkowych instrukcji udzielanych przez zleceniodawcę bezpośrednio innym stronom uczestniczącym w realizacji spedycji.

8.3. Zlecenie powinno zawierać wszystkie niezbędne informacje o przesyłce i o jej właściwościach, a w szczególności znaki i numery poszczególnych sztuk (opakowań), ich liczbę, ciężar, wymiary, kubaturę, ilość i rodzaj kontenerów, a także wskazywać, czy stanowiący przesyłkę towar znajduje się na liście towarów strategicznych, w tym podwójnego stosowania bądź zbrojeniowych, jak również określać zakres zlecanej usługi oraz wszelkie inne dane i dokumenty potrzebne dla prawidłowego wykonania zlecenia.

8.4. Zleceniodawca ma obowiązek udzielenia zlecenia kompletnego i prawidłowego. Zleceniodawcę obciążają konsekwencje zaistniałe wobec spedytora i osób trzecich w następstwie podania w zleceniu niedokładnych, niekompletnych i nieprawidłowych danych, przy czym odnosi się to również do danych zawartych w dokumentach, korespondencji oraz podanych na przesyłce informacji co do ilości, wagi, wymiarów i właściwości, a także wadliwego opakowania przesyłki itp., nawet wtedy, gdy niedokładność, niekompletność, względnie nieprawidłowość powstały bez jego winy.

8.5. Spedytor jest uprawniony do sprawdzenia, czy przedstawione mu w zleceniu dane są poprawne i wyczerpujące, jak również do sprawdzenia prawdziwości podpisów i uprawnień osób podpisanych na zleceniach i innych dokumentach.

8.6. Przy towarach niebezpiecznych zleceniodawca, przekazując zlecenie, winien w nim określić konkretny rodzaj niebezpieczeństwa oraz poinformować o koniecznych środkach ostrożności. W przypadku, gdy chodzi o towar niebezpieczny w rozumieniu przepisów o transporcie towarów niebezpiecznych lub innych, dla których w zakresie przewozu i magazynowania istnieją szczególne przepisy co do obchodzenia się z nimi, zleceniodawca zobowiązany jest podać wszystkie dane, niezbędne do właściwej realizacji zlecenia, w szczególności klasyfikację zgodną z właściwymi przepisami dotyczącymi towarów niebezpiecznych.

8.7. Przyjęte zlecenie spedytor może przekazać do wykonania w całości lub w części osobom trzecim. W tym przypadku wszelkie postanowienia dotyczące ograniczenia odpowiedzialności spedytora, zawarte w niniejszych OPWS, odnoszą się także do spedytorów dalszych i zastępczych.

Wykonanie zlecenia

§ 9

9.1. Spedytor jest zobowiązany wykonywać swoje czynności zgodnie z przyjętym zleceniem. W przypadku konieczności podjęcia działań nie objętych zleceniem spedytor powinien kierować się dobrem towaru, zachowaniem należytej staranności i obowiązującymi przepisami prawa.

9.2. W przypadku braku w zleceniu jednoznacznych, wystarczających i wykonalnych instrukcji lub szczególnych uzgodnień, spedytor ma wolny wybór czasu, sposobu wysyłki, rodzaju przewozu i taryf. Spedytor działa w każdym przypadku uwzględniając dobro towaru, lecz na ryzyko i rachunek zleceniodawcy.

9.3. Jeżeli spedytor obowiązany jest do wysyłania dokumentów za potwierdzeniem, to uzyskanie potwierdzenia nadania zwalnia spedytora od odpowiedzialności za niedoręczenie lub opóźnienie w doręczeniu dokumentów. Bez pisemnego zlecenia spedytor nie ma obowiązku ubezpieczenia wysyłanych dokumentów.

9.4. Odbierając przesyłkę, spedytor lub przez niego upoważniona osoba obowiązana jest sprawdzić, czy przesyłka dostarczona została w stanie nienaruszonym, bez braków lub uszkodzeń zewnętrznych i w zgodności z towarzyszącymi jej dokumentami (konosament, list przewozowy itp.).

9.5. Jeżeli przesyłka składana jest do magazynu należącego do osób trzecich, sprawdzenia stanu i zgodności z dokumentem przewozowym dokonuje podmiot prowadzący magazyn.

9.6. W razie stwierdzenia uszkodzenia lub braku w przesyłce, braku lub niezgodności plomb i innych zabezpieczeń, spedytor zabezpiecza prawa zleceniodawcy w stosunku do osób trzecich odpowiedzialnych za stwierdzone braki lub uszkodzenia, powiadamiając o tym zleceniodawcę.

9.7. Poświadczenie odbioru przesyłki wydane przez spedytora stwarza domniemanie przyjęcia jej przez spedytora w takim stanie, jak to uwidoczniło w poświadczeniu.

9.8. Wykonując zlecenie dotyczące wysłania przesyłki, spedytor obowiązany jest dotrzymać wyznaczonych warunkami kontraktu handlowego terminów (terminów ważności akredytywy handlowej, itp.) określonych w zleceniu, chyba że z przyczyn niezależnych od spedytora było to niemożliwe. O powyższym spedytor powinien uprzedzić lub poinformować zleceniodawcę.

Ubezpieczenia

§ 10

10.1. Spedytor dokonuje ubezpieczenia "cargo" jedynie wówczas, gdy otrzyma wyraźne w tym względzie pisemne zlecenie. Jeżeli nie uzgodniono inaczej na piśmie, spedytor nie ma obowiązku aranżowania oddzielnego ubezpieczenia dla każdej przesyłki. Podanie w zleceniu wartości towaru nie oznacza udzielenia spedytorowi zlecenia na zaaranżowanie ubezpieczenia „cargo”.

10.2. Oferując zleceniodawcy ubezpieczenie „cargo” lub zawierając je w jego imieniu i na jego koszt, spedytor zobowiązany jest udostępnić zleceniodawcy warunki ubezpieczenia:

10.2.1. w przypadku objęcia przesyłki ubezpieczeniem generalnym - przed zawarciem umowy spedycji;

10.2.2. w innych przypadkach - przed zawarciem umowy ubezpieczenia.

Przeszkody w wykonywaniu czynności spedycyjnych

§ 11

11.1. Okoliczności niezależne od spedytora lub innej osoby działającej na jego zlecenie (m. in. siła wyższa) uniemożliwiające wykonanie w całości lub w części obowiązków spedytora, zwalniają go na czas trwania tych przeszkód od odpowiedzialności za terminowe wykonanie zlecenia. O powstaniu tych przeszkód spedytor winien bez zwłoki zawiadomić zleceniodawcę. Gdy trwanie tych przeszkód przedłuży się nadmiernie, spedytor może odstąpić od umowy, nawet gdy jest ona już częściowo wykonana. Jednakże przed odstąpieniem od umowy spedytor obowiązany jest zabezpieczyć przesyłkę i interes zleceniodawcy w porozumieniu z nim. W razie odstąpienia spedytora od umowy z przyczyn wyżej podanych, należy mu się zwrot wydatków poniesionych w związku z wykonywaniem zlecenia oraz stosowna część wynagrodzenia za dokonane czynności.

11.2. Przez siłę wyższą rozumie się zdarzenia o charakterze katastrofalnych działań przyrody, a także nadzwyczajnych i zewnętrznych wydarzeń o charakterze generalnym, jak wojna, restrykcje stanu wojennego, powstanie, rewolucja, zamieszki, którym zapobiec nie można, zaś niemożność zapobieżenia skutkom tych działań czy wydarzeń jest obiektywna, niezależna od podjęcia czy zaniechania przez stronę możliwych do przedsięwzięcia aktów prewencji.

Wynagrodzenie spedytora, zwrot poniesionych kosztów

§ 12

12.1. Spedytorowi należy się wynagrodzenie od zleceniodawcy zgodnie z zawartą umową.

12.2. Za usługi nie przewidziane wcześniejszą umową, ale wykonane po uzgodnieniu ze zleceniodawcą, jak również za usługi wykonane bez uzgodnienia, ale w celu należytego wykonania umowy, należy się spedytorowi stosowne wynagrodzenie. Ponadto spedytorowi przysługuje zwrot poniesionych w celu wykonania usługi wydatków.

12.3. W przypadku braku oddzielnej umowy wynagrodzenie spedytora wynika z taryfy spedytora.

§ 13

Spedytor może uzależnić wykonanie zlecenia od wpłacenia przez zleceniodawcę

zaliczki na poczet wydatków związanych z jego wykonaniem (np. frachty, opłaty portowe, celne, itp.). Spedytor może również uzależnić dalsze wykonanie zlecenia od natychmiastowego zwrotu dokonanych już wydatków. Przy dostawach sukcesywnych spedytor ma prawo do częściowego rozliczania należności.

§ 14

Zajęcie, uszkodzenie, utrata przesyłki w całości lub w części, nie zawinione przez spedytora, a także spowodowane siłą wyższą, przypadkiem (konfiskatą) lub innym aktem władzy dotyczącym przesyłki, nie mają wpływu na roszczenia spedytora wobec zleceniodawcy, w szczególności roszczenia o zapłatę umówionego wynagrodzenia oraz zwrot kosztów i wydatków.

§ 15

Udzielenie spedytorowi zlecenia na rachunek osoby trzeciej lub wskazanie osoby trzeciej jako płatnika należności spedytora nie zwalnia zleceniodawcy od obowiązku zapłaty.

§ 16

Spedytor ma obowiązek sprawdzenia, czy należności podwykonawców obliczone są prawidłowo. W razie stwierdzenia nieprawidłowości spedytor obowiązany jest złożyć bez zwłoki reklamację. Zleceniodawca obowiązany jest zwrócić spedytorowi jego wydatki związane z reklamacją.

§ 17

17.1. Zleceniodawca zobowiązany jest zwrócić spedytorowi wszelkie wydatki związane z wykonywaniem zlecenia, w tym koszty detention, demurrage i frachtu, które spedytor poniósł w wyniku wskazania go, przez zleceniodawcę lub kontrahenta zleceniodawcy, jako odbiorcę towaru w konosamencie armatorskim lub lotniczym liście przewozowym.

17.2. Jeżeli spedytor na zlecenie zleceniodawcy występuje w charakterze nadawcy lub odbiorcy i wysunięte zostaną wobec niego roszczenia (np. z tytułu awarii wspólnej lub z innych tytułów), za które z mocy prawa odpowiada nadawca lub odbiorca, zleceniodawca ma obowiązek zabezpieczenia i ochrony spedytora przed wynikającymi stąd konsekwencjami.

§ 18

Jeżeli spedytor w trakcie wykonywania zlecenia wykląda własne fundusze, ma on prawo do prowizji wykładowej od wyłożonej sumy. Jeżeli wysokość prowizji nie jest określona taryfą lub umową z klientem, obowiązuje prowizja w wysokości aktualnie obowiązującej stopy odsetek ustawowych.

Odpowiedzialność spedytora

§ 19

Odpowiedzialność spedytora jest uzależniona od zakresu zawartej umowy.

§ 20

20.1. Spedytor ponosi odpowiedzialność za szkodę wynikłą z niewykonania lub nienależytego wykonania czynności spedycyjnych wynikających z umowy spedycji, chyba że udowodni, iż nie mógł zapobiec szkodzie pomimo dołożenia należytej staranności.

20.2. Spedytor jest odpowiedzialny za przewoźników i dalszych spedytorów, którymi posługuje się przy wykonaniu zlecenia, chyba że nie ponosi winy w ich wyborze.

20.3. Spedytor zobowiązany jest do podjęcia wszelkich czynności mających na celu umożliwienie zleceniodawcy dochodzenia roszczeń od osób biorących udział w wykonaniu zlecenia, chociaż za ich działanie lub zaniechanie nie ponosi odpowiedzialności. Na podstawie odrębnej umowy spedytor może dochodzić tych roszczeń na ryzyko i koszt zleceniodawcy.

§ 21

Działając jako operator transportu multimodalnego spedytor odpowiada zgodnie z warunkami dokumentu przewozowego odnoszącego się do tego rodzaju transportu.

Ograniczenia i wyłączenia odpowiedzialności spedytora

§ 22

22.1. Spedytor nie ponosi odpowiedzialności za:

22.1.1. przesyłki wartościowe i towary niebezpieczne, jeśli nie zostały zadeklarowane i zaakceptowane przez spedytora w zawartej umowie;

22.1.2. szkodę spowodowaną opóźnieniem w dostawie przesyłki, chyba że zobowiązał się do dostarczenia jej w określonym terminie;

22.1.3. szkodę w postaci innej, niż szkoda rzeczywista;

22.1.4. ubytek wagi w towarach masowych, wynikający z ich właściwości, nie przekraczający granic określonych właściwymi dla danego towaru przepisami, a w przypadku braku takich przepisów - granic zwyczajowo przyjętych;

22.1.5. szkodę wynikającą z udziału lub zaniechania osób, z którymi spedytor nie pozostaje w stosunkach umownych.

§ 23

23.1. Wypłacone przez spedytora odszkodowanie, należne osobie uprawnionej z tytułu zawartej umowy spedycji, ograniczone jest do zwykłej wartości towaru, określonej w fakturze handlowej, a w razie jej braku, określonej w kolejności na podstawie ceny giełdowej, rynkowej lub w oparciu o normalną wartość rzeczy tego samego rodzaju i jakości. W żadnym przypadku jednak wypłacone przez spedytora odszkodowanie nie może przekroczyć kwoty 2 SDR za 1 kilogram wagi brutto przesyłki brakującej lub uszkodzonej, a łącznie kwoty 50.000 SDR za każde zda-

zenie, chyba że od osoby, za którą spedytor ponosi odpowiedzialność, uzyskane zostanie odszkodowanie w kwocie wyższej.

23.2. Odszkodowanie wypłacone przez spedytora zgodnie z punktem 23.1. nie może przewyższać odszkodowania możliwego do uzyskania na podstawie przepisów prawa od osoby odpowiedzialnej za szkodę.

23.3. Aktualną wartość SDR ustala się na podstawie kursu, notowanego i publikowanego przez NBP w dacie powstania szkody.

23.4. Postanowienia § 23 stosuje się odpowiednio także w przypadku zaangażowania odpowiedzialności cywilnej spedytora z tytułów innych niż umowny.

Reklamacje

§ 24

24.1. Reklamacja zleceniodawcy złożona spedytorowi winna być wniesiona do spedytora na piśmie w ciągu 6 dni od daty, w której zleceniodawca dowiedział się lub powinien był się dowiedzieć o zaistniałej szkodzie. W terminie 14 dni od jej otrzymania spedytor zobowiązany jest do potwierdzenia otrzymania reklamacji i udzielenia wyjaśnień co do sposobu i terminu jej rozpatrzenia.

24.2. Reklamacji powinny towarzyszyć dokumenty stwierdzające stan przesyłki oraz okoliczności powstania szkody/braków.

24.3. Procedura reklamacyjna związana z wykonywaniem przez spedytora funkcji przewoźnika umownego uregulowana jest odrębnymi przepisami.

Prawo zastawu i zatrzymania

§ 25

25.1. Dla zabezpieczenia należności od zleceniodawcy spedytor ma prawo do zatrzymania przesyłki i/lub dokumentów jej dotyczących do czasu zapłaty tych należności

25.2. Spedytor może również egzekwować przyznane mu w punkcie 25.1 prawa w odniesieniu do sum należnych mu od zleceniodawcy za poprzednie zlecenia.

25.3. Jeżeli zgodnie ze zleceniem przesyłka ma być postawiona do dyspozycji strony trzeciej lub stronie trzeciej przekazana, spedytor może także skorzystać z prawa zastawu na przesyłce.

25.4. Wszelkie koszty związane z zastawem na przesyłce i/lub dokumentach obciążają towar.

25.5. W przypadku, gdy osoby trzecie wystąpią wobec spedytora z jakimikolwiek roszczeniami w związku z wykonywaniem przez spedytora prawa zatrzymania lub zastawu na przesyłce, zleceniodawca zobowiązany będzie do niezwłocznego zwolnienia spedytora z takiej odpowiedzialności i naprawienia poniesionej przez spedytora szkody.

Przedawnienie

§ 26

- 26.1. Roszczenia z umowy spedycji przedawniają się z upływem jednego roku.
- 26.2. Przedawnienie zaczyna biec:
- 26.2.1. w przypadku roszczeń z tytułu uszkodzenia lub braków w przesyłce - od dnia jej dostarczenia;
- 26.2.2. w przypadku całkowitej utraty przesyłki lub dostarczenia jej z opóźnieniem - od dnia, w którym przesyłka miała być dostarczona;
- 26.2.3. we wszystkich innych przypadkach - od dnia wykonania zlecenia.

§ 27

W przypadku, gdy spedytor w myśl § 4 niniejszych OPWS nabywa status przewoźnika, roszczenia z tytułu przewozu przedawniają się według przepisów prawnych krajowych i międzynarodowych regulujących to zagadnienie.

Rozstrzyganie sporów i prawo właściwe

§ 28

Strony mogą się umówić, że spory wynikające ze stosunków prawnych, do których mają zastosowanie niniejsze OPWS, podlegać będą rozstrzygnięciu przez Sąd Arbitrażowy przy Polskiej Izbie Spedycji i Logistyki w Gdyni.

§ 29

W braku odmiennej umowy stron, spory wynikające ze stosunków prawnych, do których mają zastosowanie niniejsze OPWS, podlegają rozstrzygnięciu:

- 29.1. w przypadku, gdy obie strony posiadają siedzibę (miejsce zamieszkania) w Polsce - przez sąd powszechny, właściwy dla miejsca siedziby spedytora;
- 29.2. jeśli jedna ze stron ma siedzibę lub miejsce zamieszkania za granicą - przez sąd powszechny, krajowy lub zagraniczny, wybrany przez spedytora (jeśli pozew wnoszony jest przez spedytora) bądź przez sąd powszechny, właściwy dla miejsca siedziby spedytora (jeśli pozew wnoszony jest przeciwko spedytorowi).

§ 30

W przypadku, gdy którekolwiek z postanowień niniejszych OPWS uznane zostanie za nieskuteczne, nie wyłącza to skuteczności pozostałych postanowień.

§ 31

W przypadku braku odmiennego porozumienia stron właściwe jest prawo polskie.

Polish General Forwarding Rules 2010

(translation only - without prejudice)

Definitions

§ 1

1.1. The following terms used in this text denote:

1.1.1. Freight Forwarder - a subject who professionally, against remuneration, in his own name but on the account of Customer, or in the name and on account of Customer, covenants to forward or receive goods, to organize partly or wholly the process of translocation of goods, or to render other services related to handling and translocation of goods.

1.1.2. Contractual Carrier - a subject who enters a contract of carriage with the intention to sub-contract the actual carriage to another carrier (actual carrier).

1.1.3. Customer - a person who enters into a contract with Freight Forwarder, or - in case of a successive Freight Forwarder - the Customer of the person who contracts a successive Freight Forwarder.

1.1.4. Written form/in writing - in the understanding of the Polish General Forwarding Rules 2010 is complied with when:

1.1.4.1. a document containing a statement of will is hand-signed by the person making the statement,

1.1.4.2. statement of will in electronic form is affixed with electronic signature, verifiable by means of a valid, qualified certificate,

1.1.4.3. the document referred to in point 1. above is sent by fax or by electronic post (e-mail),

1.1.4.4. statement of will, unsigned by hand, is sent by e-mail from the electronic post address of the person making the statement.

1.2. Whenever the Polish General Forwarding Rules 2010 refer to:

1.2.1. Sender - it also means consignor, shipper, charterer.

1.2.2. Freight Forwarder - it also means a successive forwarder and a sub-forwarder.

1.2.2.1. Successive Freight Forwarder - subject, to whom principal Freight Forwarder sub-contracts execution of the whole of his tasks as ordered by the Customer.

1.2.2.2. Sub-Forwarder - subject, to whom principal Freight Forwarder sub-contracts partial execution of his tasks ordered by the Customer.

General Provisions

§ 2

2.1. Polish General Freight Forwarding Rules 2010 (hereinafter referred to as PGFR) apply to the relationship between the Freight Forwarder and his Customer, and in the case of successive Freight Forwarder also between him and the Customer - if at least one of the parties is a member of the Polish International Freight Forwarders Association.

2.2. PGFR also apply in each case when Freight Forwarder's liability is engaged, including liability in tort, as far as it does not contradict the Mandatory Law.

§ 3

3.1. Other services that the Freight Forwarder can perform in connection with carriage may consist in: advisory services, insurance, transshipment, storage, packing, consolidation, distribution, customs handling, logistics and the like.

3.2. With regard to the forwarding contract concluded by the Freight Forwarder, general conditions or rules of services will also apply if and when their application is widely recognized or when, subcontracting services, the Freight Forwarder has to accept the inclusion of sub-contractor's standard contract pattern into his subcontract.

§ 4

4.1. The Freight Forwarder can perform the carriage himself. In such case he has, simultaneously, the rights and obligations of a Carrier.

4.2. When entering a contract of carriage, the Freight Forwarder becomes a contractual carrier if he does not apply transport means of his own.

4.3. The Freight Forwarder, who by himself performs the services referred to in point 3.1 above, in his relations with the Customer bears responsibility on the grounds of Statutory Law applicable to the respective services, with liability limitations as per § 22 and § 23 of these PGFR.

§ 5

The provisions of these PGFR do not apply to the forwarding of money, art works and human remains.

Offers

§ 6

6.1. The Freight Forwarder's offer covers only the services explicitly listed therein and is valid for the period specified therein.

6.2. The Freight Forwarder's offer and agreements concerning the rates and services (his own or third parties') cover only the goods specified in the order and assume typical conditions of the performance of such offer or agreement.

6.3. Unless validity period is stipulated, each offer or quotation remains valid only when immediately confirmed by the Customer's forwarding order due to be executed forthwith, unless otherwise agreed by both parties.

6.4. In case any component of the offer changes due to circumstances beyond the control of the Freight Forwarder, the prices quoted or agreed upon will be corrected accordingly with effect from the moment the change of circumstances occurred. Any correction of offer made due to circumstances dependent on the Freight Forwarder, needs prior acceptance from the Customer.

6.5. Unless agreed otherwise, the Freight Forwarder's offer contains all costs normally borne by the Forwarder during undisturbed execution of the order, except for any demurrage which, if not caused by the Forwarder, the Customer is obliged to pay separately in the amount charged to the Forwarder by the third parties.

The Forwarding Contract

§ 7

7.1. By a contract of forwarding the Freight Forwarder covenants, against remuneration, within the scope of his commercial activity, to forward or to receive a consignment, or to render other services related to its transportation.

7.2. The forwarding contract is considered to be entered into upon the receipt of the Customer's Forwarding Order by the Freight Forwarder, if its stipulations, together with the previously accepted, valid offer, contain all data essential for the execution of the order. Otherwise the forwarding contract is valid upon settling of all essential conditions by both parties.

7.3. If the Freight Forwarder does not intend to execute the forwarding order, he should immediately inform the Customer.

Forwarding Order

§ 8

8.1. The Freight Forwarder performs his activities on the basis of the Customer's order.

8.2. The order, for its validity, does not require to be in a written form, however, to avoid any errors or misunderstandings in its execution it is recommended to be issued or confirmed in writing.

8.2.1. The Freight Forwarder is not responsible for the consequences of errors and misunderstanding resulting from orders received verbally or by telephone.

8.2.2. The Freight Forwarder is not responsible for the consequences of supplementary instructions provided by the Customer directly to the third parties engaged in the performance of the forwarding process.

8.3. The order should contain all essential information about the consignment and its properties, and in particular marks and numbers of collies (packages),

number of pieces, weights, dimensions, cubic measurements, quantity and number of containers, and also indicate whether the goods are listed as strategic, military or dual-use items, indicate the scope of services ordered and any other data and documents necessary for proper execution of the order.

8.4. The Customer is obliged to ensure that the order is complete and correct. The Customer is responsible towards the Freight Forwarder and third parties for any consequences resulting from inaccurate, incomplete or incorrect data, also with regard to the particulars contained in documents, correspondence or marked on the consignment, such as quantity, weight, dimensions and properties, as well as from defective packing of the goods etc., even if the inaccuracy, incompleteness or incorrectness occurred without his fault.

8.5. The Freight Forwarder is entitled to verify information given in the order for correctness and completeness and to verify the authenticity of signatures and the competence of the persons who sign the orders and other documents.

8.6. In case of dangerous goods, the Customer delivering the order should indicate the exact nature of danger and inform of the necessary precautions. In case of dangerous goods within the meaning of special regulations covering transport of dangerous goods or other goods, to which special regulations apply with regard to their handling during transportation and storage, the Customer is obliged to indicate all particulars indispensable for proper performance of the forwarding order, and in particular their classification in accordance with the regulations concerning such goods.

8.7. The Freight Forwarder may entrust the received order to third parties for execution in whole or in part. In such case, any stipulations in these PGFR concerning liability limitations of the Freight Forwarder, also apply to sub-forwarders and successive forwarders.

Execution of the order

§ 9

9.1. The Freight Forwarder is obliged to perform his services in accordance with the accepted order. In case of necessity to act out of the scope of the order, the Freight Forwarder should protect the interest of the goods, execute due diligence and keep his actions within the law.

9.2. In the absence of explicit, sufficient and feasible instructions or special agreements in the order, the Freight Forwarder has a free choice of the timing, mode of dispatch and tariffs. In each case the Freight Forwarder, protecting the interest of the goods, acts at the risk and expense of the Customer.

9.3. If the Freight Forwarder is obliged to dispatch documentation against confirmation of receipt, then obtaining a confirmation of dispatch renders him free from responsibility for non-delivery or late delivery of such documentation. The Freight Forwarder is not obliged to arrange insurance of documents in transit without Customer's written order.

9.4. Upon taking receipt of a consignment, the Freight Forwarder or a person authorized by him is obliged to ascertain whether the consignment has been delivered intact, without shortages or visible damage and in conformity with the covering documents (Bill of Lading, Waybill etc.).

9.5. If the consignment is stored into a warehouse owned by third parties, the verification of its condition and conformity with the documents of conveyance is made by the warehouse keeper.

9.6. In case of ascertained shortage or damage to the consignment, lack or inadequacy of seals or other protective devices, the Freight Forwarder informs the Customer and secures the rights of the Customer against third parties responsible for such shortage, damage or fault.

9.7. Certificate of receipt of the consignment issued by the Freight Forwarder constitutes a presumption that the goods have been received by the Freight Forwarder in such condition as indicated in the Certificate.

9.8. Executing an order concerning dispatch of a consignment, the Freight Forwarder is obliged to keep the terms of the delivery contract (Letter of Credit validity etc.) indicated in the order, unless it proves impossible due to reasons beyond Freight Forwarder's control. In such case the Customer should be duly notified or informed.

Insurance

§ 10

10.1. The Freight Forwarder shall arrange for „cargo insurance” only upon receipt of an explicit order in writing. Unless otherwise agreed in writing the Freight Forwarder is not obliged to arrange a separate insurance for each consignment. Indication of the value of consignment in the forwarding order is not considered an order for the Freight Forwarder to arrange “cargo insurance”.

10.2. Offering “cargo insurance” to the Customer or arranging it in his name and at his expense, the Freight Forwarder is obliged to submit insurance conditions to the Customer:

10.2.1. in case of general insurance cover of a consignment - prior to conclusion of forwarding contract ;

10.2.2. in other cases - prior to conclusion of insurance contract.

Obstacles in performance of forwarding activities

§ 11

11.1. Circumstances beyond the control of the Freight Forwarder or other person acting upon his order (e.g. force majeure) which make it impossible in part or fully to perform his forwarding duties, exempt him, for the time of their duration, from responsibility for timely execution of forwarding order. The Freight Forwarder

should notify the Customer of such circumstances immediately after they arise. When the duration of such circumstances becomes excessive, the Freight Forwarder may withdraw from the contract, even when the order has been partly executed. Prior to the withdrawal the Freight Forwarder is obliged to secure the consignment and Customer's interests in consultation with the Customer. In case of withdrawal from the contract due to aforesaid reasons, the Freight Forwarder is entitled to reimbursement of expenses incurred in execution of the order, together with an appropriate part of his remuneration for the operations already completed.

11.2. Force Majeure is understood as acts of Nature of a catastrophic character, also extraordinary and external occurrences of a general character, such as war, martial law restrictions, riots, revolution, commotions etc. that cannot be prevented, where inability to prevent such occurrences or their consequences is of external character, independent from taking of or refraining from any preventive action.

***Remuneration of the Freight Forwarder,
reimbursement of expenses incurred***

§ 12

12.1. The Freight Forwarder is entitled to the remuneration from the Customer in accordance with the provisions of the forwarding contract.

12.2. For services not stipulated in the Contract, but duly performed after consultation with the Customer, as well as for services performed without consultation in order to execute the Contract properly, the Freight Forwarder is entitled to an appropriate remuneration as well as to a reimbursement of expenses incurred.

12.3. If there is no separate agreement, the Freight Forwarder's remuneration is defined by the Freight Forwarder's Tariff.

§ 13

The Freight Forwarder may subject the execution of the order to advance payment on account of future expenditures necessary for its execution (e.g. freight charges, port dues, customs dues etc.). He may also demand immediate reimbursement of expenses already incurred before proceeding with further execution of the order. In case of consecutive deliveries the Freight Forwarder is entitled to partial, consecutive settlements of his remuneration.

§ 14

Seizure, damage, loss or partial loss of consignment not caused by the Freight Forwarder or caused by force majeure, confiscation or other act of government authority shall not affect Freight Forwarder's claims towards his Customer, especially the claims for the agreed remuneration or reimbursement of his expenditures.

§ 15

Placing an order with the Freight Forwarder on account of a third party or indicating a third party as payer of the Freight Forwarder's dues does not exempt the Customer from the obligation of payment.

§ 16

The Freight Forwarder is obliged to verify the correctness of charges of his subcontractors. In case of incorrect charges, the Freight Forwarder is obliged to immediately claim them. The Customer is obliged to reimburse Freight Forwarder's expenditures in connection with the claim.

§ 17

17.1. The Customer is obliged to reimburse the Freight Forwarder with any and all expenditures in connection with the execution of his order, including the costs of detention, demurrage and freight paid by the Freight Forwarder in consequence of indicating him, by the Customer or his partner, as the consignee in a Master Bill of Lading or Air Waybill.

17.2. If the Freight Forwarder, upon the order of his Customer, acts as a shipper or a consignee, and claims are lodged against him for which he is liable by law as shipper or consignee (e.g. by way of General Average or by other titles), the Customer is obliged to indemnify and protect him against any consequences resulting thereof.

§ 18

If the Freight Forwarder outlays his own funds when executing an order, he has the right to charge outlay commission to the Customer. If the amount of the commission is not determined by his tariff or agreed with the Customer, the commission shall be equal to the official rate of interest.

Liability of the Freight Forwarder

§ 19

The Freight Forwarder's liability depends on the scope of forwarding contract concluded.

§ 20

20.1. The Freight Forwarder is liable for damages resulting from non-performance or improper performance of his duties arising from the forwarding contract, unless he proves that he could not prevent the damage in spite of exercising due diligence.

20.2. The Freight Forwarder is liable for carriers and sub-forwarders, subcontracted by him for the execution of order, unless he is not at fault in choosing them.

20.3. The Freight Forwarder is obliged to take all necessary steps to enable the Customer to pursue his claims against the parties participating in the execution of

the order, even if the Freight Forwarder is not liable for their acts or omissions. The Freight Forwarder can pursue the claims himself by virtue of a separate agreement, at the risk and expense of the Customer.

§ 21

Acting as a multimodal transport operator, the Freight Forwarder accepts liability according to the conditions of the document of conveyance applicable to the particular transport mode.

Limitations and exclusions of the Freight Forwarder's liability

§ 22

22.1. The Freight Forwarder is not liable for :

22.1.1. valuables or dangerous goods, unless declared as such and accepted by the Freight Forwarder in the forwarding contract ;

22.1.2. damage caused by a delay in delivery, unless the Freight Forwarder takes obligation to deliver the consignment within agreed time;

22.1.3. damage other than actual damage;

22.1.4. loss of weight of bulk cargoes resulting from their properties, not exceeding the limits set in appropriate regulations, and in the absence of such regulations - not exceeding customary limits;

22.1.5. damage resulting from acts or omissions of persons not being in contractual relationship with the Freight Forwarder.

§ 23

23.1. Indemnity paid by the Freight Forwarder, due to the person authorized through the forwarding contract, shall be limited by the commodity value as per relevant commercial invoice. When no such invoice is available, it shall be based on the commodity exchange price, market price or normal value of commodity of the same kind and quality. In no case shall the indemnity exceed the amount of 2 SDR per 1 kilogram gross weight of the lost or damaged consignment or the total amount of 50,000 SDR per each occurrence, unless a higher amount is recovered from the person for whom the Freight Forwarder is responsible.

23.2. Indemnity paid by the Freight Forwarder as per point 23.1. shall not exceed the indemnity that can be lawfully obtained from the person liable for the damage.

23.3. SDR value is based on the current exchange rate established and published by the National Bank of Poland.

23.4. Provisions of § 23 apply also in case of Freight Forwarder's liability engagement for reasons other than contractual.

Claims

§ 24

- 24.1. Customer's claims should be submitted to the Freight Forwarder in writing within 6 days from the date the Customer learned or should have learned about the damage. Within 14 days of the submission of the claim the Freight Forwarder is obliged to confirm its receipt and inform the claimant of the manner and date of its investigation.
- 24.2. Claims should be supported by documents providing evidence of the condition of consignment and of the circumstances in which the damage/loss occurred.
- 24.3. When the Freight Forwarder acts as contractual carrier, the claim procedure is ruled by relevant regulations.

Lien on the goods and retention

§ 25

- 25.1. In order to secure receivables due from the Customer, the Freight Forwarder has the right to retain the consignment and/or the relevant documents until his dues are paid.
- 25.2. The Freight Forwarder can also execute his rights as per point 25.1. with regard to unpaid receivables concerning past orders.
- 25.3. If, according to the forwarding order, the consignment is to be delivered or placed at the disposal of a third party, the Freight Forwarder may also execute the right of lien upon such consignment.
- 25.4. All costs connected with lien on a consignment and/or documents are on account of the goods.
- 25.5. In case of third parties laying claims against the Freight Forwarder in connection with his execution of lien on a consignment, the Customer is obliged to immediately relieve him from any liabilities resulting thereof and to indemnify his damages.

Time bar

§ 26

- 26.1. Claims under the forwarding contract are subject to time bar of one year.
- 26.2. The prescription period commences:
- 26.2.1. in case of claims for damage to or shortage of a consignment - from the date of its delivery;
- 26.2.2. in case of total loss of the consignment or late delivery - from the date when the consignment should have been delivered;

26.2.3 in all other cases - from the date of the completion of the order.

§ 27

In case when the Freight Forwarder, as per § 3 of these PGFR, acquires the status of a carrier, any claims under the contract of carriage expire in accordance with domestic and international regulations governing the subject of carriage.

Settlement of disputes and applicable law

§ 28

The contracting parties may agree that disputes arising from the legal relationship between them, to which these PGFR are applicable, will be settled by the Court of Arbitration accredited with the Polish International Freight Forwarders Association in Gdynia.

§ 29

In the absence of a different agreement between the Parties, disputes arising from the legal relationship between them, to which these PGFR are applicable, shall be settled:

29.1. in case when both Parties have their place of business /domicile/ in Poland - by a common court competent with respect to the Freight Forwarder's registered office;

29.2. if one of the Parties has his place of business or domicile abroad - by a common court, domestic or foreign, selected by the Freight Forwarder (if the lawsuit is brought by the Freight Forwarder) or a common court competent with respect to the Freight Forwarder's registered office (if the lawsuit is brought against the Freight Forwarder).

§ 30

Invalidity or unenforceability of one or more provisions of these PGFR shall not affect any other provision of these PGFR.

§ 31

In the absence of a different agreement between the Parties, the Polish law shall apply.

PIFFA - Polish International Freight Forwarders Association, is a voluntary self - governing organization associating the entrepreneurs who run economic activity in the scope of services in international and domestic freight forwarding, logistics, transport, customs agencies as well as other services related with the goods turnover.

The Association acts within the territory of the Republic of Poland. PIFFA is a National Member of the International Federation of Freight Forwarders Associations "FIATA" and Member of the European Association for Forwarding, Transport, Logistics and Customs Services "CLECAT".

THE BASIC AIMS OF PIFFA:

- Protection of rights and representation of interests of the Association Members before governmental bodies and local authorities and other organizations associating shippers, carriers and their agents and brokers;
- Representation of the Association Members' interests before international organizations of forwarders, shippers, carriers, etc., if their activity touches upon professional interests of PIFFA Members;
- Supporting high quality services rendered by the members according to internationally recognized standards;
- Enhancement of professional ethics in the international freight forwarding industry;
- Rendering consultative and advisory support to Members on professional matters;
- Initiating and consulting on legislative activities in the field of freight forwarding, transport, logistics, customs procedures and related matters;
- Publishing of professional literature on freight forwarding and related matters;
- Creation and periodic revision/update of Polish General Forwarding Rules.